

Beli mercedes

Kao odjek nekog udaljenog i uzbudljivog sveta iz sna, polakopolako mi se u uvetu gnezdi ime jednog mesta čiji se početak izgovara čas ovako, čas onako, kao kape koje se stalno menjaju na jednoj te istoj glavi: *Unemačkoj, Iznemačke. Unemačku* odlaze svi oni koji odlaze zauvek. *Iznemačke* dolaze najbolji gvozdeni autići. *Unemačkoj* postoji najbolja žvakaća guma, s najšarenijom hartijom, s najukusnijom aromom, tako dobra da može da se rastegne kao dužina cele ruke, između žvakanja, s vremena na vreme, da može ceo svet da je vidi. *Iznemačke* pristižu ponekad ujaci, stričevi i tetke s velikim i krcatim koferima koji kriju razne vrste dragocenih stvari. Ovde kod nas, kaže se, imamo sve što nam treba. Ali sve što je neobično, što je odlično, što se poželeti i sanjati može, svi kažu da dolazi *Iznemačke*.

Ljudi *Iznemačke* žive u jednoj divnoj knjizi sa slikama, u jednoj sjajnoj bajci, mada je pomalo nejasna i teško je zamisliti. Tako ja mislim. Jer ih nikada nemam pred očima kad čujem da se o njima govori.

U svakoj kući u našoj ulici živi neko i svuda postoje deca. Samo kod staroga Adama ne postoje. On živi sam. Igra se raspaljuje katkad ovde ispred kapije, katkad tamo, kod jednog i kod drugog. Pokatkad i po dvorištima nekih, kad se zbude da ne bude-mo previše brojni i previše bučni. Poneki put, od roditelja ili babe i dede onoga u čijem se *kodkuće* igramo, dobijemo po parčence kolača, krofnu ili nekoliko domaćih biskvita, koji se na nemačkom zovu *Kekse* i za koje se na rumunskom još kaže i *keksuri*.

Čak sam i Verneru počeo da zavidim, stalno čujem kako se govori da ih je trojica braće. U stvari dvojica. To jest jedan. Koji je on sâm. Pošto je brat samo on, dva puta brat, za svaku od svoje dve sestre. Zanimljivost Vernerova, to da nema braću, a da on bude brat, pa još dva puta. Čak i onda kada, posle igre, mi ostali moramo da idemo kući, a oni nastavljaju da ostaju utroje. Te dve sestre su, što je pravo, razmažene i namćoraste, na šta dodaj da su samo devojčice, ali čak i da nekoga naljutiš ili da budeš oneraspoložen potreban je neko u blizini. Zato zavidim Verneru makar i samo zbog te dve sestre. I kad pomisliš koliko su mi delovale nepodnošljive, pre neki dan, kad sam bio zajedno sa Hajnc-Georgom u njihovom dvorištu, da se igramo, i kad su sa pola punog poslužavnika, koji je donela njihova mama, htele da uzmu i dva parčeta kolača za nas. Verner nam je odao jednu tajnu, to da je šlag na kolačima napravljen od praha za šlag iz neke kesice *Iznemačke*. Hajnc-Georg i ja smo morali da se borimo za komadiće kolača koji su nam sledovali, skoro potpuno zaboravljajući da smo u gostima i datreba da ostanemo mirni i da, ovaj put, odustanemo od srećnog dobitka. Na našu sreću, priskočila nam je u pomoć njihova mama, objašnjavajući dvema sestrama da je kolač ispekla jednako za sve i da će njima ionako ostati dosta, pa neka budu dobre i nek se ponašaju lepo. Iako se nismo mirili s mišlju da će one dobiti porciju više, mirno smo pojeli komade kolača koji su nam pripadali, polizavši sićušne kapljice šlaga sa prstiju. Potpuno uvereni u svoje pravo bili smo i kasnije, s večeri, kad smo izašli iz dvorišta i zaustavili se ispred Herbertove kuće, na kraju ulice, gde brdo počinje da se spušta. Obojica smo konstatovali da moramo da piškimo, pa nam je još došla ideja: leđa uz leđa i pevajući iz sveg glasa, pa je svaki izvadio petlića i tako smo istovremeno piškili na putu kući, u različitim pravcima.

Odkora se priča da Herbert ide *Unemačku*. Svi, cela porodica i za svagda. Brzo se našom ulicom širi vest da su dobili papire. Kakve papire, to ne zna niko od nas tačno, pošto papira

imamo svi, svakojakog papira, kod kuće i u vrtiću. Ali ne čujem nikoga da priča da se s nekim od tih papira može stići *Unemačku*. Kad pitamo Vernera kako je to kad treba da ideš *Unemačku*, pojma nema. Mali kakav je, u kratkim pantalonama koje mu je mama sašila, stalno čačka nos prstom, izgleda vrlo bespomoćno i deluje kao da bi sve vreme da cmizdri. Pa tako ne razumemo nikako šta može kod njega da bude dostojno zavisti. Kaže da njegova majka i njegov otac vrlo dobro znaju zašto odlaze, mada niko još ne zna gde. On se pravi srećan, ali izgleda da je tu sreću preuzeo od roditelja, a da baš i ne zna zašto. Govori o nekom stricu *Iznemačke* koji je tamo već dugo vremena i kod kog će možda da idu, za početak. To znači da će dogodine, kada mali Verner dođe u posetu, i on biti stric. *Iznemačke* se dolazi samo kao stric. Ili makar brat od tetke, strica, ujaka.

Pošto se približava odlazak Herbertovih, počinju i veliki češće da govore o njemu. Govori se da prodaju stvari iz kuće. Sve što neće poneti sa sobom *Unemačku*. Dedu čujem pre neki dan kako, dolazeći spolja, priča da je Herbert već likvidirao kuću. Drugog dana, na putu ka vrtiću, vidim da se kuća nalazi na svom starom mestu i da nimalo ne izgleda likvidirana.

U sumrak, posle večere, Baba i Deda ostaju i dalje za stolom i razmišljaju: da kupimo Herbertov zamrzivač *Iznemačke* ili ne? Taj aparat bi koštao koliko Babina penzija i Dedina plata za više nego tri meseca, ali oni su mišljenja da bi, pravo rečeno, mogli da priušte da ga kupe od ušteđevine, pošto kod nas nešto tako dobro ne može da se nađe da se kupi. Sećanje na protekla godišnja doba bez zamrzivača, mnogo svežeg povrća koje upravo raste u bašti, ovogodišnju svinju i one još nerođene i nezaklane, koje će doći kasnije, zime koje će doći i roditelje iz Bukurešta, koji „treba i oni da imaju nešto od naše svinje“, dovode na kraju do odluke. Nekoliko dana kasnije Herbertov zamrzivač stoji u našoj srednjoj sobi, pored crnog kredenca, a uveče pre leganja ne vode me ka snu samo večite melodije špica

emisija iz crnog radija, nego i jako, zeleno svetlo i ono diskretno, narandžasto, dugmića sa pločice sa tri zvezdice sa donjeg dela velike i nove i bele kutije. Pored ta dva nalazi se još jedno dugme, crveno, ali ono ne svetli. Kad smo otišli da donesemo zamrzivač, malo pre njihovog odlaska, Herbert nam je skrenuo pažnju da je samo zeleno i narandžasto dobro i da nikad ne bi smelo da svetli crveno. Kad je crveno, mora hitno nešto da se uradi. Da se ništa ne bi pokvarilo.

Priča se da, pre nego što će otići *Unemačku*, porodica Herbert prodaje sve što ima, jer će tamo ionako moći sve ponovo da kupi. Zato ih baš i ne razumem, dan pre njihovog odlaska, tata Herbert, mama Herbert, Verner i dve sestre dolaze kod nas da se pozdrave i plaču, kad ko za sebe, kad svi zajedno. Najjače plače Vernerova mama. Tati su samo oči vlažne i crvene. Verner sam nije naročito raspoložen da plače, ali prati nemi tatin stav. Dve sestre su potpuno uz mamu i tiho plaču svaki put kada ona nadlanicom priguši napad plača. Deda im, uzdržan, nevesto govori nešto na rumunskom, zatim ćuti. Baba pokušava da uteši Vernerovu mamu i kaže joj na saskom:

–Lüjst nor, düi wardet är et gjaut hun. Är setj jo, wäi et häi bäi iaus esi langjem oissetj! – Dajte, tamo će vam ići bolje. Vidite samo kako kod nas malo-pomalo počinju da izgledaju stvari!

To ženu ne umiruje, naprotiv. Njen nagli jek ponovo kod dve sestre izaziva prigušeno ječanje, od kojeg za neko vreme svi obaramo pogled ka zemlji. Njihovu tugu ne uspevam da razumem, kad pomisliš da se spremaju da odu *Unemačku* iz bajke. S druge strane nalazim da kod nas ni najmanje ne izgleda toliko loše koliko bi se pomislilo iz Babinih reči. Dvorište je lepo, čisto i uredno, sa puno negovanog cveća, u bašti raste Dedino raznobojno povrće, a gore u kući je takođe sve na svom mestu, baš kako treba. I u Herbertovoj kući izgleda otprilike isto, iako oni žive s druge strane ulice, njihovo dvorište je uže i bašta se iza

kuće strmo penje uz brdo i ne spušta se u terasama ka dolini, kao kod nas.

– Idite – kaže na kraju Deda – i kažite hvala što odlazite odavde, vi i vaša deca. Biće gore bez vas nego sa vama. Ali šta da mu radiš, kad nemaš šta? Vidite valjda *ove*, iz dana u dan su sve...

Činjenica da Deda odjednom ponovo govori o *ovima* čini da naslutim da onim „odavde“ ne misli obavezno na naše dvorište, a ni na Herbertovo, ni na našu ulicu, a verovatno ni na naše mesto. *Ovi* su ti zlikovci o kojima se ponekad priča, kad je Deda kod kuće i kad radi crvenkasto-smeđi televizor. Ali ni televizor, ni crni radio ne kaže *ovi*. Kažu samo ljudi koji su odavde.

Dva dana kasnije Herbertovi su svi otišli. Komšija Vili Onkel priča kako im je Vagner iz Vatrogasaca pomogao i prevezao im kolima kofer u Brašov, na carinu.

– Zamislite! – kaže Vili Onkel, dok sedi na dugačkoj klupi, kod nas pod verandom, a Deda i Baba ga slušaju i zamišljaju. – Cela životna ušteđevina, kuća, dvorište, da, ova tvrđava, mesta, cela istorija, sve u jednom drvenom kovčegu!

Ne znam da li oni mogu da zamisle, mada ih vidim kako polako klimaju glavom. Ali ja vrlo dobro mogu da zamislim: kovčeg o kom govori komšija je začarani kovčeg! Znam priču o čarobnom kovčegu, u kom je sin trgovca leteo preko sveta. Baba mi je čitala ne jednom iz *Andersen-Märchen*, velike i crvene knjige sa Andersenovim bajkama.

Znači tako putuju Herbertovi *Unemačku*!

Uskoro Deda i ja i nekoliko komšija krećemo, sa po dve prazne kofe, jedna u drugoj, na brda, iza tvrđave, ka mestu koje znamo, a gde rastu raštrkana drveta s voćem, da nakupimo šljive i džendarike za ono ljuto piće koje izgleda kao voda, ali koje ljudi piju dahćući, koje se na rumunskom zove *cujka* a na nemačkom *Schnaps*, ali koje i Rumuni ponekad zovu šnaps. „Jesi li za jedan šnaps?“

Isto sam odlučio da uradim i prošlog leta, onda kada su jedne subote i nedelje nestali iz televizora crtani filmovi i veseli film sa Stanom i Branom. Čovečuljci iz crvenkasto-smeđeg televizora izgledali su tužni. Onaj čika iz „Teležurnala“ s vestima, koji iz večeri u veče sedi za nekim stolom i čita nekakve kratke priče sa listova hartije, govorio je polako i tiho. Jer je upravo bio umro voljeni sin nemačkog naroda, drug Valter Ulbriht. Još je rekao da je bratski narod iz Demokratske republike Nemačke u žalosti za velikim borcem za socijalističku stvar. Svi treba da žalimo voljenoga borca i sina nemačkog naroda, dok sam ja uzaludno pokušavao da u celom bratskom narodu pronađem bar jednog jedinog brata i za sebe. Tužan sam bio i ja, pošto više nisam mogao da vidim Stana i Brana. Otkrio sam tada da čak i *Unemačkoj* možeš ponekad da budeš tužan. Samo nevidljivi čovečuljci iz crnog radija kao da ni tada nisu delili tugu onih iz crvenkasto-smeđegtelevizora. Nisu bili jednako nemilosrdni kao u drugim navratima, ali nisu ni nazivali tog Valtera „velikim borcem“ i „zaslužnim drugom“ nego „ruskom marionetom“.

Ne znam ko su Rusi, ali rekao bih da su isto deca. Ko se, inače, igra marionetama i drugim takvim stvarima?

Pošto je prinos šljiva i džendarika s drveća preko brda i ove godine vredeo puta do tamo i nazad, za nas i tih nekoliko komšija, eto nas nekoliko dana kasnije s voćem – koje je u međuvremenu počelo da fermentiše u jednom plastičnom buretu – kod Nikulice, u šupi u dnu dvorišta. Tamo ima kazan za rakiju, pa rano ujutru deda i ja nosimo kod njega bure s kominom, na drvenim kolicima velikim kao za dve plinske boce. Deda i Nikulica se muče i prebacuju ga iz kolica, premeštajući njegov smrdljivi sadržaj u okrugli trbuh od bakra iznad upaljene vatre. Malo posle, nešto iz njega se kreće kroz dve bakarne cevi u drugi kazan, nešto manji, da bi bilo preuzeto spiralom potopljenom u hladnu vodu i na kraju kapljalo kroz donju tanku i krat-

ku cevčicu, polako-polako, u flašu od jednog litra. Koja obavezno mora da bude čista i dobro osušena pošto, kako kaže Nikulica, „kap vode razblaži kilo rakije i pokvari ga!“ – na šta se Deda nasmejao. Providno bele flaše, kojese već sadržale i druga pića, ali kupljena u prodavnici, a ne napravljena u kući, postepeno se pune teškim pićem umorno žućkaste boje.

Iz sinoćnog razgovora, posle gašenja crvenkasto-smeđeg televizora i pre paljenja crnog radija, saznao sam da se Deda trudi da napravi malu rezervu dobre rakije za goste. Radi se o tome da će uskoro da dođu *momci Iznemačke*. Isprva zamišljam da će to biti neki novi drugovi za igru, ali sve se menja onda kad mi bude objašnjeno da su *momci* ona dva Babina brata – pa time i moji ujaci.

U zadnjem dvorištu, kod Nikulice, Deda strpljivo čeka pored dva Babarna kazana, sve dok se blato od šljiva ne potroši i dok se kvota šnapsa ne popne u grlo poslednje flaše. Na kraju i ona dobija čep od plute, blago zašiljen na jednom kraju i bude brižljivo umotana u list novina na kom je slika sa Drugom, ćutljivim i okamenjenim s podignutom rukom. Deluje kao da čvrsto i s toplinom grli Dedinu rakiju za dva ujaka *Iznemačke*.

Jednu manju flašu rakije dobija i Nikulica. Kao nadoknadu, pošto se kaže da ne smeš da imaš kazan za rakiju i da sam pečeš šnaps. Ko će da odluči šta smeš a šta ne? Osim Dede i Babe ne poznajem nikog ko može nešto da zabrani. A njega, Dedu, video sam svojim očima kako živahno učestvuje u pečenju rakije.

Onda je poručena jedna ovca od čobanina, za neku buduću zabavu na ivici šume.

Na kraju još jedan put do Milicije – i ujaci mogu da dođu.

Deda, izgleda, ne deli potpuno moju radost. Sa srdžbom mrmrlja da je to vrhunac, da moraš da u miliciji najavljuješ sopstvenu braću i šurake, samo da bi smeli da spavaju u roditeljskoj kući kod svog oca, a ne u hotelu.

Nekoliko dana kacnije ponovo smo na ulici, u parkiću punom voćki koje rađaju žute šljive, preko puta naše kuće. Svi mi,

bilo da govorimo među sobom nemački, saski ili rumunski, kažemo „parkulec“. *Mer zejn an de pãrculeț, kist tja?* – „Idemo u parkić, dolaziš?“ – pozivamo jedni druge, provlačeći, kao i u drugim prilikama, poneku rumunsku sporadičnu reč u saski govor. Upravo smo na putu da, pod vrelin popodnevnim suncem, podelimo među sobom šljive koje nas okružuju. Najstariji dečaci, Adi i Relu i Kurti, baškare se na jedinoj klupi u parkiću, oni manje stariji, Džeri i Rajni i Nelu i Berci, stoje zakačeni za naslon, pošto na klupi nema više mesta, a mi, Emerih, Osi, Lučijan i ja stojimo, pošto kad su i drugi tu, mi nemamo šta da tražimo na klupi. Deljenja šljiva bilo je i ranije, ali ponovno deljenje je postalo nužno, pošto najstariji dečaci, Tibi i Liviju i Miši, više ne koriste svoje pravo na drveta otkad su, odskora, po ceo dan zauzeti oko motorčića. Tako da dolazi i red na nas, najmanje, da budemo ubačeni u računicu, inače bi ono nekoliko drveta šljive ostalo bez vlasnika. Dobra su, drveta šljive, i ne mnogo velika, a na leto rađaju žute i strašno ukusne šljive, za čiju se slast, kad padnu u travu, često nadmećemo sa stršljenima i bumbarima.

Najpravlja i najdeblja drveta oko klupe uzimaju pod svoju vlast veći dečaci, a Kurti se posebno trudi da nam skrene pažnju da se neki *blöder Scheißer* među nama, ovim manjima, neki „glupavi seronja“, ne usudi da se penje na njegovo drvo, inače će dobiti šut-u-dupe. Drveta sa manje padine brda su nešto tanja, ali isto tako puna voćki – kada dođe njihovo vreme, i njih prisvoje dotični. Ono nekoliko slabašnjih, s kojih ako se u najboljem slučaju skupi pola kofe šljiva, ostaju nama, manjima, koji smo za njih spremni i da se potučemo.

Iznad uske staze ka parkiću se, poput luka, nadvija krivo drvece na koje se kačimo i kad se penjemo i kad silazimo. Još jedan razlog za prastarog Lurca da viče na nas iz svojih velikih usta s malo zuba, s jednog od prozora svoje kuće sa šetališta s kestevovima. Primeti nas lukavo svaki put kad se okupimo i grdi nas što se ne penjemo uskim i uređenim kamenim stepenicama uz

padinu parkića, *wie die anständigen Leute*, „kao pristojni ljudi“ nego se penjemo hvatajući se za drveće *wie die Affen*, „kao majmuni“. I upravo to jedno drvce, povijeno i gipko kao pognuti sluga, dobijam ja. Ono je poslednje koje još ostaje i odmah se svi slažu: ono može biti samo moje. Nema više od dve–tri šake šljiva od kojih, zbog većitog tresenja, malo njih sazri i tek nekoliko njih postanu slatke.

Trudim se da pred ostalima ni na koji način ne pokažem svoje razočarenje. Ionako živim preko puta parkića, nekoliko koraka dalje, i mogu bilo kad da držim to mesto pod nadzorom, pa ostali, čim odu negde drugde, mogu da zaborave na svoje najzrelije šljive.

Obuzet takvim mislima, ne primećujem odmah kako se našom ulicom penju jedna bela kola, koja polako prolaze pored parkića. Primećujem ih tek kad se zaustave ispred moje kapije. Auto prepoznajem po zvrčki na vrhu njuške, to je jedan mercedes – mi ga zovemo *Märzeedes*. Ima i Rajni jedan, ne beo nego crven, koji je nedavno dobio od Relua u zamenu za celih pet loptica žvakaće gume. Samo što je ovaj beli mercedes pravi i, kako izgleda, vrlo je moguće da bude čak *Iznemačke*. Unutra sede dve siluete izgubljene u pokretljivim vodama vetrobrana.

Ujaci!

Ne verujem svojim očima: odjednom dva ujaka, kako izgleda, obojica *Iznemačke*, u belom mercedesu – i obojica kod mene! Ne znajući baš najbolje šta da radim, ostajem još malo sa ostalim dečacima, koji svi gledaju auto. Pošto sam do malopre bio smatran poslednjim, s mojom tankom i nakrivljenom šljivom, sada uživam u neočekivano privilegovanom položaju.

Vidim jednog od te dvojice, jednog debelog ujaka, kako otvara vrata mercedesa – pfuaj! – pravi mercedes, čak mu se i vrata otvaraju! – vidim ga kako izlazi i otvara kapijicu naše kuće. Zveket limenog zvonca okačenog na ekser zakucan u dovratak kapije, koje uvek najavljuje svaku pridošlicu, ovaj put zvoni neuporedivo slatko, slađe nego ikada, i debeli ujak nestaje

u dvorištu. I drugi izlazi, kratko zastaje pored belih kola i u potpunom miru posmatra kuću. Zatim se pojavljuju Baba i Deda, u pratnji onog debelog, grle i onog mršavog i svi se ljube u obraze. Kao Drug, u crvenkasto-smeđem televizoru, kad se sretno s drugim drugom. Otvaraju se i dvojica zadnjih vrata i iz mercedesa izlaze i dve gipke devojčice, dobrano starije od mene.

Na kraju shvatam: jedan od Babine braće ima dve ćerke za koje su rekli da će i one doći u posetu, da nas vide. Sigurno su to njih dve, Elke i Doris!

– Eeej, ovo su moji ujaci *Iznemačke!* – objavljujem ja svom društvu iz parkića, koje celo postaje plen radoznalosti.

Ujak i *Iznemačke*– pa još i dva puta, pa čak i s dve sestre! To prevazilazi sve što se do sada u ulici dogodilo u posetama ujaka i tetaka. Ima mnogih koji mogu da se pohvale da ih je posetio jedan ili jedna, ali nikoga nisam čuo da priča da su ga u isto vreme posetila dva takva važna gosta. Odjednom i ja sâm izgledam kao neki gost, pa je čudno kako to da još gubim vreme ovde po parku, sa ostatkom sveta, dok ispred kapije imam velika dva ujaka *Iznemačke*.

Čim su svežepristigli počeli da na videlo vade, iz beskrajnih dubina belog mercedesa, ogromne i krcate kofere i torbe s kopčama i rajsferšlusima, dolazi vreme da se pokažem. Zato se odvajam iz šaptave grupe koja mi dobacuje zavidljive poglede, pun poleta kačim se za moje drvice pognuto nad stazom, hitro prelazim onih nekoliko koraka do sredine drumu i dospevam pred poglede gostiju. Pre nego što ću se potpuno predati njihovoj pažnji, još čujem iza sebe Kurtija kako iz parkića dovikuje:

– Eeej, pustiću te da se penješ i na moje drvo ako mi daš nešto od svega što dobiješ!

Dve devojčice su prve koje primećuju da se približavam. Jedna od njih, s dugim i sumnjičavim pogledom, polako vadi iz džepa pantalona pločicu žvakaće gume koju, uprkos iskušenju, odbijam

sa sumnjičavošću, pa i stidom. Iako mu je cilj da me privuče, njen gest čini da mi je odjednom nepodnošljiva. Da je došao od strane jednog od ujaka, velikog i nasmejanog, bez oklevanja bih prihvatio dugo sanjanu žvakaću gumu. Ali ona? Ko je ona, jedna devojčica, da mi bez razloga, s hladnoćom i na nepoznato pruži žvakaću gumu? Dva ujaka su još zauzeta pozdravljanjem i stoje leđima okrenuti meni, kad čujem Babu kako na nemačkom kaže:

– Vidite tamo, dolazi i onaj mali.

U zimskoj spavaćoj sobi, na poslednjem zidu visi, uramljena i pod staklom, velika fotografija s dva markantna muškarca u maloj bašti sa cvećem, stoje i okrenuti su jedan ka drugom, obojica u belim kožnim kaputima do gležnjeva, od prevrnute ovčije kože, koji na rukavima i džepovima imaju bogat saski vez. Iz priče znam: to su dva Babina brata. Ne žive ovde, žive *Unemačkoj*, iako su fotografija i kožni kaputi nekad napravljeni nedaleko odavde, u Žibertu.

Odjednom gledam ta dva lica kao u knjizi s bajkama koju znam napamet, a da je nikad nisam čitao. To su oni!

– *Hier bist du jaaaa!* – uzvikuju oba ujaka odjednom, hvataju me za ramena, tapšu me po leđima i štipkaju me. – Tu si! *Donnerwetter, Mensch! Du bist aber einer!* – Veliki momak!

Donnerwetter se kaže samo na nemačkom, samo kad je nešto sjajno ili strašno, i znači „vreme s grmljavinom“. To je još jedan od slučajeva kad se za nešto za šta na rumunskom treba više reći na nemačkom koristi samo jedna duža reč. Kad neko kaže *Donnerwetter*, to kaže kad se nečemu čudi i raduje, ali i kad je neka nevolja u pitanju. Recimo, Baba.

Ta dvojica me vide prvi put, ali kažu da su već nekad bili ovde, u vreme dok ja još nisam postojao. Tako mi je pre neki dan ispričala Baba. Samo što mi se na moje pitanje kako to da žive, kao braća, tako daleko jedni od drugih, a ne svi zajedno, ovde, kao druga braća, na primer Herbertovi ili Melkjori, Baba

blago nasmejala, pomenula nešto o nekom ratu i rekla mi da će mi jednom, kad budem veći, pričati.

Uz to što izgledaju kao Stanlio i Olio i vidno su raspoloženi, ta dva ujaka nemaju ništa smešno u sebi. Onaj mršavi nikako ne gleda unaokolo izgubljeno kao Stanlio, već pre surovo i ispitivački – Baba kaže da je to zbog teške operacije kroz koju je nedavno prošao, a Deda je zauzvrat mišljenja da se jasno vidi da radi za Policiju. Onaj debeli, sa svojim uskim i prodornim očima smeštenim u sjajno lice, nešto je veseliji, ali njegova veselost nije isto onako zarazna kao veselost čika Bukura, kad je dobro raspoložen. Sa one dve devojčice razmenjujem samo brze i stidljive poglede, pošto one stalno šuščaju nešto među sobom i, uprkos svojoj uzdržanosti, prenose mi osećanje da sam zec kome su u posetu došle dve lisice. Na to dodaj da su one samo dve devojčice i osim Ingrid od preko puta, Karoline iz vrtića i Babe, ne volim nikoga i neću ni s kim da se oženim.

Časovi koji slede nalaze me u stanju stalne euforije, vlasnik sam cele cevke s raznobojnim kuglicama žvakaće gume, pored mnoštva slatkiša, lepo upakovanih u folije i hartije s prijatnim šuškanjem, i jakni, prsluka i pulovera opojnog mirisa koje sam dobio direktno od ujaka i koji su postali mali tim dvema sestrama od ujaka. Uveče, posle prvih priča oko stola, posle prvog jela koje je Baba brižljivo pripremila i prvog vina od ribizli, za kojim je došla rakija koja je psovana – što je jaka i dobra, koje je u čaše sipao Deda, narod od ujaka i devojčica je otišao dalje u Žibert, kod Otate, oca Babe i dva *momka*.

Sedimo za stolom i razmenjujemo utiske o poseti. Ali oduševljenje zbog svega što sam dobio, naročito zbog kratkih pantalona od crne kože koje su nove i, pre nego što su donete meni, nisu nikom pripadale, zajedno sa kaišem od kože s kopčom u obliku lavlje glave, toliko je ovladalo mnome da ni o čemu drugom nemam šta da pričam.

– Što jedan izgubi u težini, drugi dobije! – kaže Baba. – Kad su poslednji put bili kod nas, pre sedam godina, drugačije su iz-

gledali. Gecu je još stomak bio u redu, nije bio operisan pa da mora tako da oslabi, a Mišu još poslovi nisu išli tako dobro da počne da se deblja. U to vreme su obojica još bili jednako debeli.

Ujaci se zovu Georg i Mihael, ali Baba ih, i kad govori rumunski, naziva njihovim saskim imenima, Gec i Miš.

– Mora da im je bilo prebrzo – mišljenja je Deda – da dođu još jednom posle samo dve godine, na krštenje ovog malog.

Kad neko od njih dvoje kaže „ovaj mali“, znam vrlo dobro da misle na mene. A kako će biti ako jednom porastem i kako je bilo pre nego što sam postojao i da li je sve izgledalo kao sada i da li će uvek izgledati ovako, o svemu tome ove večeri nemam vremena da razmišljam. Do sada nisam imao kaiš s lavljom glavom od gvožđa. Sada imam. U ovom trenutku to je jedino važno.

– Prvo pedes’osme, onda šezdes’prve, pa šezdes’sedme i sad! – nastavlja Deda. Razdaljine su sve veće. Eh, neka dođu kad oni hoće. Dok smo još tu.

A posle?

Gde bi to oni mogli da odu, Baba i Deda? *Unemačku* verovatno ne, inače bi i oni sad bili kod mene u poseti, kao ujaci i tetka. To o dolasku ujaka kod nas, za moje krštenje, ispričano mi je ovih dana. Navodno smo ih čekali skoro godinu dana – ja sam tada, valjda, bio jako mali, ali ipak sam postojao. Ujaci su rekli da će sigurno da dođu, da me slučajno ne krste bez njih. Tako ispada da nisam bio kršten malo pošto sam došao na ovaj svet, „kako priliči pred Dobrim Bogom“, nego skoro godinu dana kasnije – i opet bez ova dva ujaka. Jer su došli tek sad.

– Zbog njih smo ga krstili baš dva’es’trećeg avgusta! – čujem kako Deda kaže Babi, i ne deluje naročito oduševljen.

– *Ach*, dragi – kaže Baba svojim pomirljivim tonom – ne moj opet da se ljutiš zbog toga! Leto se završavalo i bilo je vreme, roditelji su bili na odmoru kod nas, a i gosti su imali slobodno dana. Nije to imalo veze jedno s drugim!